

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

07.12.2021 nr. 04/9874

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Cancelaria de Stat

La adresa Cancelariei de Stat nr. 18-23-397-9158 din 18 noiembrie 2021, Ministerul Justiției a examinat *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (număr unic 524/MIDR/2021)* și în limitele competenței funcționale expune următoarele.

La proiectul legii:

Sub aspect conceptual, este de remarcat faptul că aspectele juridice privind dezvoltarea regională sunt reglementate de *Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională*.

Potrivit art. 1 al legii sus citate, politica de dezvoltare regională este o activitate coordonată a autorităților administrației publice centrale și locale, a colectivităților locale și a organizațiilor neguvernamentale, orientată spre planificarea și realizarea unei dezvoltări social-economice teritoriale echilibrate, spre sprijinirea nemijlocită a dezvoltării social-economice a zonelor defavorizate. Potrivit art. 2 al *Legii nr. 438/2006*, obiectivele principale ale susținerii dezvoltării regionale sunt:

- a) obținerea unei dezvoltări social-economice echilibrate și durabile pe întreg teritoriul Republicii Moldova;
- b) reducerea dezechilibrelor nivelurilor de dezvoltare social-economică dintre regiuni și din interiorul lor;
- c) consolidarea oportunităților financiare, instituționale și umane pentru dezvoltarea social-economică a regiunilor;
- d) susținerea activității autorităților administrației publice locale și a colectivităților locale orientate spre dezvoltarea social-economică a localităților și coordonarea interacțiunii lor cu strategiile și programele naționale, de sector și regionale de dezvoltare.

În contextul dat, conchidem că dezvoltarea regională vizează nemijlocit și dezvoltarea locală.

Respectiv, dispozițiile proiectului de lege privind Fondul Național pentru Dezvoltarea Regională și Locală urmează a fi raportate la *Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională*.

În textul legii citate sunt prevăzute și definițiile termenilor „Fond național pentru dezvoltare regională”, „document unic de program”, „Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale”, care sunt în mare parte identice cu definițiile termenilor „Fondul național pentru dezvoltare regională și locală”, „document unic de program” și „*Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale*” din art. 2 al proiectului de lege.

În continuare, potrivit proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 525/MIDR/2021) se propune substituirea, din *Legea nr. 438/2006*, a cuvintelor „Fond național pentru dezvoltare regională” și „Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale” cu cuvintele „Fond național pentru dezvoltare regională și locală” și „Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale”.

În situația creată, referitor la definirea termenilor indicați *supra* se remarcă existența paralelismelor legislative, ceea ce este contrar normelor tehnicii legislative.

Dublaj normativ depistăm în mai multe articole din proiectul legii cum a fi art. 3 și 4 care dublează dispozițiile art. 2 alin. (2) și art. 6 al *Legii nr. 438/2006*.

Unele reglementări, cum ar fi cele ce țin de atribuțiile Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale (art. 10 din proiect) nu sunt corelate cu dispozițiile art. 5 alin. (6) al *Legii nr. 436/2006*, ceea ce va crea incertitudini la interpretarea și aplicarea legii.

Având în vedere argumentele formulate mai sus, apreciem că, pentru a se realiza scopul urmărit de inițiator, și anume de a reglementa principiile generale organizatorice și financiare de constituire și funcționare a Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, o soluție ar putea consta în adoptarea unui act legislativ de modificare a *Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională*, cu norme speciale în acest sens, evitându-se astfel apariția unui paralelism legislativ și/sau a unui conflict de norme, precum și aplicarea unor prevederi legale printr-o interpretare a organelor abilitate să le aplice.

În altă ordine de idei, potrivit notei informative, pentru a asigura o ierarhizare a proceselor și în același timp pentru a asigura un cadru unic de planificare a intervențiilor la nivel regional și local, se propune constituirea Fondului național pentru dezvoltare regională și locală, care va fi format din resursele actuale ale Fondului național pentru dezvoltare regională, proiectele investiționale din domeniul alimentării cu apă și canalizare finanțate din sursele Fondului Ecologic Național, proiectele investiționale finanțate din sursele Fondului pentru Eficiență Energetică și proiectele investiționale din domeniul dezvoltării rurale (în special proiecte de alimentare cu apă și canalizare, turism și infrastructură locală) finanțate din sursele Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Respectiv, potrivit proiectului și a informației prezentate în nota informativă nu este clar dacă fondurile

cum ar fi de exemplu, Fondul ecologic național, Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural se contopesc în Fondul național pentru dezvoltare regională și locală sau continuă să existe. Potrivit proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 525/MIDR/2021) doar referințele la Fondul pentru eficiență energetică se abrogă.

Cu referire la Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, menționăm că potrivit notei informative se propune unificarea procedurilor de aprobare a finanțării proiectelor din domeniile incidente (apeducte și sisteme de canalizare; eficiența energetică a clădirilor, iluminat stradal și proiecte pilot de utilizare a energiei regenerabile; turism și patrimoniu cultural; dezvoltarea infrastructurii de afaceri; drumuri locale și regionale; construcția infrastructurii locale sociale și de agrement; proiecte menite să consolideze capacitățile operatorilor de servicii municipale / comunale, prin procurarea de echipamente, utilaje și mașini specializate) prin constituirea Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, în baza actualului Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale, în componența acestuia fiind incluși și reprezentanți ai autorităților publice locale de nivelul I. Cu toate acestea, făcând o paralelă la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 525/MIDR/2021), unde se propun modificări inclusiv la Legea nr. 438/2006, art. 5 alin. (4) care prevede componența Consiliului Național menționat, a rămas intact, fără a fi completat cu mențiunea că în componența Consiliului Național sunt incluși și reprezentanți ai autorităților publice locale de nivelul I.

La art. 9 alin. (3), dispoziția potrivit căreia Guvernul aprobă componența nominală și regulamentul de activitate a Consiliului Național, dublează dispozițiile art. 5 alin. (3) al *Legii nr. 438/2006*, paralelismele legislative fiind inadmisibile.

La art. 11 și 12, observăm că proiectul legii face distincție dintre autoritatea de elaborare a politicilor de dezvoltare regională și locală și autoritatea de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală, pe când în dispozițiile *Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională* această divizare nu există. Astfel, subliniem necesitatea corelării dintre norme, având în vedere faptul că art. 4 al legii citate se referă la autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională, care are atribuții cumulative ale celor două autorități prevăzute în art. 11 și 12 din proiectul legii.

Cu referire la autoritatea de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală, menționăm că potrivit art. 12 din proiect, în scopul implementării programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală și asigurării gestionării resurselor financiare ale Fondului Național, se instituie autoritatea responsabilă de acest domeniu, fondată de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională. În contextul dat, proiectul nu prevede denumirea acestei autorități, ceea ce se consideră a fi relevant. Mai mult, având în vedere instituirea noii autorități, în proiect nu se specifică statutul acesteia, fiind prevăzut doar că Regulamentul de organizare și funcționare a autorității de implementare a

programele și proiectele de dezvoltare regională și locală se aprobă de Guvern. În subsidiar, nota informativă nu conține argumente cu referire la crearea acestei autorități, precum și dacă sunt necesare mijloace financiare în acest sens.

Din punct de vedere redacțional și al respectării normelor tehnicii legislative, la art. 9 -11, urmează a fi inclusă dispoziția propriu-zisă de reglementare din care decurg alineatele. Totodată, alineatele se vor numerota, în corespundere cu art. 51 alin. (6) al *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.*

Secretar de stat

Veronica MIHAILOV-MORARU

Digitally signed by Mihailov-Moraru Veron
Date: 2021.12.07 14:45:10 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel. (022) 26-25-23, fax 022-26-25-17

07 decembrie 2021 nr. 09/2-03/2325/1247

La numărul unic 524/MIDR/2021

**Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale**

În copie: **Cancelaria de Stat**

La indicația Cancelariei de Stat nr. 18-23-397-9158 din 18 noiembrie 2021, Ministerul Finanțelor a examinat *proiectul de hotărîre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală* și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele propuneri și obiecții.

La proiectul legii

1. Art.2:

- noțiunea Fondul național pentru dezvoltare regională și locală se va exclude. Acest fond este parte a bugetului de stat, nu este o entitate separată pentru care se stabilesc surse de constituire;
- noțiunea "*Planul anual de finanțare*" se va înlocui cu "*Programul anual de finanțare*", respectiv vor fi efectuate modificări pe tot parcursul proiectului. Totodată, din noțiune, cuvintele „*volumul resurselor aprobate per program și proiect aprobate*” de substituit cu cuvintele „*volumul resurselor per program și proiect aprobate.*”.

2. La art. 3, în primul alineat, cuvântul "*finanțare*" se va substitui cu cuvântul "*selectare*".

3. Art.4:

- alin.(1) și alin.(2) se va expune în următoarea redacție:

„(1) Fondul național pentru dezvoltare regională și locală (în continuare — Fondul Național) se instituie în cadrul bugetului de stat în scopul finanțării programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală incluse în Documentul unic de program.”.

Totodată, urmează a fi examinat suplimentar procedura de finanțare a programelor locale, deoarece la noțiunea Document unic de program se subînțeleg

doar programe/proiectele de dezvoltare regională în contextul strategiei date, nu și proiecte locale;

- Referitor la alin. (6), menționăm că mijloacele financiare primite din partea partenerilor de dezvoltare regională nu sunt parte componentă a Fondului Național, respectiv alin. (6) se va expune în redacție nouă, cu următorul conținut:
” (6) Mijloacele financiare ale Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală se gestionează prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor.”

4. Art.5 se va exclude, dat fiind că volumul Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală este aprobat prin legea anuală a bugetului de stat.

5. Art.6:

- denumirea articolului se va expune în următoarea redacție: „*Destinația Fondului Național*”;
- la alin.(1), partea introductivă de expus în următoarea redacție: „*Mijloacele Fondului se utilizează pentru următoarele domenii.*”;
- alin.(2) de exclus, întru evitarea repetării prevederilor stipulate la art.4 alin.(5);
- alin.(3) de exclus, reieșind din propunerile expuse la art.4;

6. Art.8:

- Dat fiind că finanțarea proiectelor de dezvoltare locală se realizează în baza concursurilor de selectare a proiectelor desfășurate anual, lista acestor proiecte nu poate fi parte a Documentului Unic de Program, din considerentul că acesta este un document de politici elaborat pe termen mediu, pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională. Mai mult ca atât, la art.10 alin.(1) în atribuțiile Consiliului Național intră avizarea listelor programelor și proiectelor propuse pentru a fi incluse în Documentul Unic de Program. Respectiv, odată ce lista deja este parte a Programului, concursuri de selectare nu vor fi desfășurate.

7. Art.9 se va completa cu un alineat nou privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a autorității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală.

8. La art.12 se va indica statutul Autorității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală, precum și sursa de finanțare a activității.

Concomitent, potrivit prevederilor art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 textul proiectului nu asigură regulile de elaborarea a actelor normative, și anume terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde cu cea utilizată în alte acte normative, ca exemplu:

În redacția Legii nr.157/2021	În redacția proiectului
<i>Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale</i> — structură funcțională de competență generală fără personalitate juridică, constituită pentru aprobarea, promovarea și coordonarea <u>obiectivelor politicii de dezvoltare regională la nivel național.</u>	<i>Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale</i> — structură funcțională de competență generală fără personalitate juridică, constituită pentru aprobarea, promovarea și coordonarea <u>obiectivelor de dezvoltare regională și locală la nivel național.</u>
Document unic de program — document de politici elaborat, pe termen mediu, pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională.	Document unic de program — document de politici elaborat, pe termen mediu, pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională, <u>care include totalitatea proiectelor investiționale aprobate spre finanțare din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală.</u>
<u>Agencie de dezvoltare regională</u> — instituție publică, al cărei fondator este autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională, constituită pentru implementarea politicii de dezvoltare regională la nivelul regiunii de dezvoltare.	Noțiunea lipsește.
Agencia de dezvoltare regională, denumită în continuare agenție, se constituie în fiecare regiune de dezvoltare, are personalitate juridică și activează în conformitate cu regulamentul-cadru aprobat de Guvern.	În scopul implementării programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală și asigurării gestionării resurselor financiare ale Fondului Național, se instituie autoritatea responsabilă de acest domeniu, fondată de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.

La Nota informativă

Potrivit pct. 2 din notă, unul din domeniile de finanțare ale Fondului Național sunt drumurile locale și regionale.

Respectiv, menționăm că, potrivit proiectului de buget pentru anul 2022, transferurile cu destinație specială pentru infrastructura drumurilor publice locale de nivelul întâi au fost calculate și distribuite proporțional numărului populației prezente din teritoriul unității administrativ-teritoriale respective, precum și a volumul estimat al încasărilor de 100% din taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova.

Mai mult ca atât, din volumul total al Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, estimat pentru anul 2022, pentru domeniul "Dezvoltarea drumurilor" mijloace financiare nu sunt prevăzute.

Totodată, la domeniul "Construcția infrastructurii locale și sociale și de agrement" urmează a fi specificat dacă aici se includ școlile, grădinițele, sediile APL, casele de cultură, centrele medicilor de familie.

Tot aici, urmează a fi stabilit că unul din domeniile de finanțare va fi Contribuțiile la proiectele finanțate din surse externe pentru APL-uri, la toate domeniile.

Suplimentar, proiectul prezentat spre avizare, în mare parte, repetă prevederile Legii nr.438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova. Astfel, conform ar.55 alin.(1) din Legea nr.100/2017, reglementările de același nivel și avînd același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În acest context, considerăm oportun comasarea proiectului dat cu proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 525/MIDR/2021), prezentat spre avizare prin indicația Cancelariei de Stat nr.18-23-398-9151 din 18.11.2021.

Reieșind din cele menționate, proiectul urmează a fi revizuit prin prisma celor menționate.

Ministru

Dumitru BUDIANSCHI

Digitally signed by Budianschi Dumitru
Date: 2021.12.08 19:21:00 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Natalia Pleșca
Tel. 022-26-27-05
Email: natalia.plesca@mf.gov.md
Ex. Nina Rotaru
Tel. 022-26-26-14
Email: nina.rotaru@mf.gov.md

Ministerul Economiei
al Republicii Moldova

Nr.03-5164 din 08.12.2021

La nr.18-23-397-9158 din 18.11.2021

**Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale**

copie: Cancelaria de Stat

Cu referire la **proiectul legii privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (număr unic 524/MIDR/2021)**, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

Pe tot parcursul textului, considerăm relevant substituirea cuvântului „volum” cu cuvântul „valoarea”, la cazul gramatical corespunzător. Or, „volumul” este o expresie a unor unități fizice și nu reprezintă o expresie monetară.

La **art.2** – noțiunea „document unic de program” urmează a fi exclusă, deoarece dublează prevederile art.1 din Legea nr.438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova.

La **art.3**, în scopul evitării unor interpretări eronate, propunem definirea principiului echității cu următorul cuprins:

„**Echității** – asigurarea accesului la resursele financiare alocate Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală tuturor persoanelor, indiferent de locul de trai, statut social, religie, gen, apartenență politică și formă organizatorico-juridică”.

La **art.4, alin.(6)** - considerăm oportun revizuirea termenului „parteneri de dezvoltare”. În cazul în care se consideră partener de dezvoltare un finanțator extern/organizație internațională/bancă internațională, etc., precum și în vederea utilizării unei terminologii constante, uniforme și care corespunde celei utilizate în alte acte normative, propunem conformarea conținutului alineatului în cauză cu terminologia utilizată în Regulamentul cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.377/2018, prin utilizarea termenului „asistență externă”. Menționăm, că asistența externă cuprinde asistența financiară și asistență tehnică externă. Asistența financiară (împrumut, granturi, livrări de bunuri, servicii) va constitui sursa financiară preponderentă de finanțare a Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (Fondul Național), însă asistența tehnică, de asemenea, ar putea constitui o parte consistentă în condițiile implementării unor proiecte de investiții care necesită și implicarea directă a transferului de cunoștințe și transferului tehnologic.

De asemenea, considerăm judicios excluderea cuvântului „comerciale”, în scopul conformării prevederilor din proiect cu terminologia utilizată în Legea nr.202/2017 cu privire la activitatea băncilor (art.3, definiția de „bancă”).

La **art.5** – considerăm binevenit substituirea cuvintelor „surse ale partenerilor de dezvoltare” cu cuvintele „asistență externă” în contextul argumentelor expuse mai sus (conform Regulamentului cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.377/2018).

La **art.6, alin.(2) și (3)** – considerăm necesar substituirea cuvintelor „Sursele alocate în Fondul Național” cu cuvintele „Mijloacele financiare ale Fondului Național”, deoarece sursele sunt identificate ca fluxuri de intrare în fond, iar prevederile proiectului se referă la aspectul de utilizare a Fondului Național (ieșiri din fond).

La **art.7, alin.(1)** - în scopul excluderii interpretărilor și limitărilor în realizarea concursurilor de finanțare mai frecvent decât o dată la trei ani, generând riscuri de realizare a obiectivelor de dezvoltare regională, propunem excluderea cuvintelor „o dată la trei ani”. Astfel, regulamentul Guvernului, care urmează a fi aprobat, va reglementa detaliat modalitatea desfășurării concursurilor. Propunere valabilă și pentru art.8, alin.(1) din proiect.

La **art.9, pct.2)** – considerăm judicios completarea, după cuvântul „mijloacelor”, cu cuvântul „financiare”, conform terminologiei utilizate în Legea finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.181/2014.

Prin prisma prevederilor art.22, lit.d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, care stabilesc că Guvernul aprobă conceptele sistemelor informaționale de stat și regulamentele resurselor informaționale de stat, considerăm superfluu normele expuse la **art.9, pct.5)**, de aceea urmează a fi excluse. Obiecție valabilă și pentru art.13, alin.(2) din proiect.

La **art.10** - propunem completarea articolului în cauză cu un subpunct nou (o nouă atribuție), care ar stabili că Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale examinează și rapoartele de utilizare a resurselor Fondului Național. Conform practicilor de gestionare financiară corporativă, organul care este responsabil de distribuirea mijloacelor financiare are și împuterniciri de control al utilizării eficiente și corecte a mijloacelor financiare, conform obiectivelor și condițiilor prestabilite la momentul distribuirii acestora. Astfel, pornind de la rolul Consiliului Național, structură similară unui organ decizional de supraveghere, este important ca Consiliul Național să dispună de atribuții de verificare a utilizării resurselor financiare ale Fondului corespunzător deciziilor privind distribuirea acestora.

La **art.11, alin.(1) și art.12, alin.(1)**:

Funcția de asigurare a gestionării resurselor financiare ale Fondului Național este prevăzută atât la autoritatea de elaborare a politicilor de dezvoltare regională și locală, cât și la autoritatea de implementare a acestor politici. Prin urmare, având în vedere că funcția în cauză este specifică autorității care implementează politici publice, precum și în vederea respectării principiului delimitării funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora, stabilit la art.4, pct.1), lit.b) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, considerăm necesar de exclus pct.1) din art.11 al proiectului

Digitally signed by Gaibu Sergiu
Date: 2021.12.08 17:19:42 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministru

Sergiu GAIBU